

شهرستان البرز

استاد ابو الحسن اقبال از نام آوران و مفاخر موسیقی ایرانی در شهر الوند تولد یافته و تا ایام جوانی در این دیار به هنر تعزیه خوانی مشغول بوده است.

شهرستان البرز با حجم سرمایه‌گذاری صنعتی و تولید زراعی نقش به‌سزائی در تولید ناخالص ملی کشور ایفا می‌نماید.

این شهرستان علاوه بر تولیدات صنعتی که به سراسر کشور و خارج از آن صادر می‌شود دارای صنایع دستی همچون قالی‌بافی، گلیم بافی، تراش شیشه، شیشه‌گری فوتی، نقاشی روی شیشه است که می‌توان به عنوان سوغات از این شهرستان تهیه نمود.

شهرستان البرز با ۲۰۳۲۷۶ نفر جمعیت (آمارایران، ۱۳۹۰) در جنوب شرق استان قزوین واقع شده است. مرکز این شهرستان شهر الوند با بیش از ۸۰۰۰۰ نفر جمعیت است.

شهرهای محمدیه، شریفیه و بیدستان دیگر شهرهای تابعه این شهرستان هستند. این شهرستان از دو بخش مرکزی و محمدیه با دهستانهای پیر یوسفیان، نصرت آباد، حصار خروان و شریف آباد تشکیل شده است.

شهر صنعتی البرز با دارا بودن قریب یکهزار واحد صنعتی کوچک و بزرگ به عنوان نخستین شهر صنعتی متمرکز در جوار شهر الوند قرار گرفته و این شهرستان با وجود صنایع مختلف در سایر نقاط شهرستان به عنوان یک قطب صنعتی در کشور محسوب می‌شود و از این رو اشتغال عمده ساکنین شهرستان البرز را بخش صنعت در بر گرفته است. از جهت تاسیس این شهر صنعتی در بهترین زمینهای دشت حاصلخیز قزوین اتفاق افتاده و همچنان تولید محصولات مختلف زراعی از قبیل گندم، جو، ذرت، چغندر، علوفه و محصولات باغی در اراضی شهرستان انجام می‌شود.

جاذبه‌های تاریخی و طبیعی

مسجد الوند قدیم

مسجد امام خمینی الوند قدیم از آثار دوره فتحعلی شاه قاجار است که در بافت تاریخی الوند میان میدانگاه قرار دارد. مسجد دارای دو ردیف تاق نمای اجری و ستون اجری از جهت شرقی به غربی است. این مسجد در سال ۱۳۸۹ با نظارت میراث فرهنگی مرمت و به شماره ۵۴۷۸ در فهرست آثار تاریخی ثبت گردیده است.

امام زاده ظهیر قدیم آباد

این امامزاده از فرزندان منسوب به امام موسی ابن جعفر (ع) است که در بیرون از روستای قدیم آباد و در میان باغهای اطراف این روستا قرار دارد. در جوار این امامزاده یکی از تپه‌های تاریخی شناخته شده قرار دارد. قرار گرفتن این امامزاده در میان باغها و درختان بلند رهگذران را به سمت آن می‌کشاند.

موزه تنوع زیستی محمدیه

با توجه به تنوع زیستی که در استان قزوین وجود دارد در سال ۱۳۸۷ با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست استان قزوین و شهرداری محمدیه موزه ای با نام تنوع زیستی در شهر محمدیه راه اندازی شد.

این موزه در فضای ۲۸۵ مترمربع و دوسالنه به صورت تاکسیدرمی گونه های متنوع جانوران و پرندگان اقلیم استان قزوین را اعم از پلنگ، خرس قهوه ای، بز وحشی، گراز، گربه جنگلی، گونه های مختلف پرندگان مانند کبک، کوکو، توکا، سارگپه، عقاب طلائی، چرخ ریسک، چاخ آق، خروس کولی، سلیم طلائی، و... به نمایش گذارده است.

عمارت اربابی

این عمارت در انتهای جنوبی شهر و در بافت قدیم الوند واقع شده و از آثار اواخر دوره قاجار به شمار می رود و منزل بیلاقی ارباب ده الوند بوده است. عمارت در دو طبقه همکف و ایوان ساخته شده و از خشت با پوشش آجر به شکل تاق و قوس ساده با رواقهای تودرتو می باشد. این عمارت در گذشته دارای باغ مشجر بوده که در حال حاضر اثری از آن باقی نمانده است و در آینده نزدیک موزه مردم شناسی الوند در این عمارت تاسیس خواهد شد.

می نامند. ابوالحسن خان به دلیل داشتن صدایی شش دانگ، توانایی بالا در اجرای تحریرهای ظریف، تسلط داشتن بر دستگاه ها و گوشه ها و ردیف های موسیقی ایرانی به عنوان یکی از خوانندگان برجسته و صاحب سبک ایران شناخته می شود. اقبال پایه گذار آواز مکتب تبریز به شمار می آید. این در صورتی است که مکتب آوازی او در حقیقت مکتب آوازی قزوین است که او با خود به آن خطه برده و متاسفانه این مکتب در قزوین به فراموشی سپرده شده است.

از شاگردان بنام اقبال آذر می توان به قربان خان شاهی (قربان خان قزوینی)، عارف قزوینی، سید یحیی مجابی (سید یحیی عندلیب) رضاقلی میرزا ظلی، ابراهیم بوذری، عبدالحسین سرداور (بلبلک)، سرتیپ ناصر سیف، شیخ عبدالحسین تُرک، بانو مُلوک ضرابی، ابوالحسن بخشایشی، حاج غلامرضا قیطانچیان عظیمی اشاره کرد.

اقبال آذر در روز دو شنبه سوم اسفند ماه ۱۳۴۹ به علت نارسایی کبد، در خانه خود در محله آهراب تبریز درگذشت. آرامگاه اقبال آذر در قطعه هنرمندان گورستان "وادی رحمت" تبریز است.

ابوالحسن خان قزوینی ملقب به اقبال السلطان اقبال آذر در سال ۱۲۵۲ خورشیدی در روستای الوند چشم به جهان گشود. ابوالحسن از کودکی صدای دلنشینی داشت، او مدتی در مدرسه صالحیه مشغول تحصیل شده اما چون دارای صدایی خوش و رسا بود، تحصیل را رها می کند و به دسته تعزیه خوانی میرزا حسن ثقفی می پیوندد. بعدها به منظور آموزش موسیقی آوازی نزد استاد حاج ملا عبدالکریم جناب قزوینی می رود. ابوالحسن از میرزا حسن ثقفی تکنیک های تعزیه خوانی و از ملا جناب قزوینی تکنیک های آوازی و دستگاه های موسیقی ایرانی را می آموزد. ابوالحسن طی حکمی در ۲۴ آذر ماه ۱۲۷۷ خورشیدی از جانب محمدعلی میرزا، فراش و آواز خوان مخصوص دربار تبریز می شود. وی در تبریز، هنر موسیقی و تعزیه را دنبال می کند. محمدعلی میرزا لقب "خان" به او می دهد و بعد از آن او را "ابوالحسن خان"

شهر صنعتی البرز

در سال ۱۳۴۵ به منظور تجمیع صنایع در خارج از محدوده تهران اولین شهر صنعتی ایران با نام شهر صنعتی البرز تاسیس شد. در این شهر بیش از ۷۰۰ واحد تولیدی کوچک و بزرگ به تولید کالا های مختلف مشغول می‌باشند. از مهمترین ویژگیهای این شهر مشجر و سر سبز بودن آن و همزیستی صنعت و طبیعت می‌باشد.

صنایع دستی

شهرستان البرز به لحاظ صنایع دستی بومی و همچنین ساختار صنعتی آن، نوپا است. این شهرستان کاملاً صنعتی است و شکل‌گیری آن به دلیل وجود شهر بزرگ صنعتی البرز است. در این شهرستان نمونه‌های قالی و گلیم و دستبافته‌های مشابه یافت شده و شکل‌گیری صنایع دستی در این شهرستان به مدد حضور مهاجرانی است که از اقصی نقاط استانهای اطراف و یا منطقه الموت در این شهرستان ساکن شده‌اند تا در شرکتها و صنایع تولیدی کار کنند. در این شهرستان می‌توان به کارگاههای بزرگ تولید شیشه اشاره کرد. صنایع شیشه اعم از شیشه گری فوتی و یا تراش شیشه و نقاشی روی شیشه به دلیل حالت نیمه صنعتی خود، تنها در این شهرستان وجود دارند و کارخانجات متعدد با حجم تولید و کیفیت بالا، در سراسر کشور شناخته شده‌اند. انواع کریستال دو پوست تراش خورده در طرحها و رنگهای مختلف حاصل کار صنعتگران این شهرستان است.

روستای چاله

روستای چاله در قسمت شمال شهرستان البرز قرار دارد. در گذشته، راه دسترسی منطقه الموت از میان این روستا عبور می کرده و در واقع مسیر چاله، میانبرترین راه بوده است. به همین خاطر و به لحاظ میانبر بودن آن احداث راه قزوین به الموت و تنکابن از این جاده ارتباطی قدیمی می باشد که با به بهره برداری رسیدن، این میسر تقریباً به نصف کاهش می یابد.

